

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

01.30.31.УП.017.01

**УПАТСТВО
ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ИСПИТНА ПОСТАПКА И НАПЛАТА
НА ДОЛГ ВО ТРАНЗИТНА ПОСТАПКА**

Декември 2015

Историја на документ

Издание	Датум на издание	Опис	Направени промени	
			Опис на промената	Променети страници/ точки/глави
1	2	3	4	5
1		Прво издание		

Врз основа на член 7 став 4 од Законот за Царинска управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/04, 81/05, 107/07, 103/08, 64/09, 105/09, 48/10, 158/10, 53/11, 113/12, 43/14, 167/14, 33/15, 61/15 и 129/15), директорот на Царинската управа донесе

УПАТСТВО ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ИСПИТНА ПОСТАПКА И НАПЛАТА НА ДОЛГ ВО ТРАНЗИТНА ПОСТАПКА

I. Општи одредби

1. Со ова упатство се уредуваат обврските и постапките кои ги преземаат царинските службеници од Одделението за гранични и транзитни формалности, Одделението за правни работи, застапување и управна постапка, Одделението за наплата на приходи, како и царинските службеници од појдовната, транзитната и одредишната испостава при спроведувањето на испитна постапка и постапката за наплата на царинскиот долг и другите давачки во транзитна постапка, во случај кога се утврди или основано се сомнева дека транзитната постапка не е правилно завршена или нема да биде правилно завршена.
2. Ова упатство се применува заедно со Прирачникот за транзитна постапка (Дел VII – Раздолжување на транзитната операција, испитна постапка и Дел VIII – Долг и наплата) на Европската Комисија, Генерална дирекција за даноци и Царинска Унија¹.
3. Поимите и дефинициите во ова упатство го имаат следново значење:
  - Појдовна испостава е царинската испостава каде што главниот обврзник ја започнува транзитната постапка. Оваа испостава е надлежна за прифаќање на царинските декларации, за контрола на стоката, за контрола на податоците од гаранцијата и за пуштање на стоката во транзитна постапка;
  - Транзитна испостава е гранична царинска испостава преку која стоката ставена во транзитна постапка од страна на појдовната испостава транзитира кон одредишната испостава. Оваа испостава е надлежна да

¹ Прирачникот на англиски јазик е објавен на следниот линк:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/procedural_aspects/transit/common_community/index_en.htm

Прирачникот на македонски јазик е објавен на следниот линк:

<http://carina.mk/DesktopDefault.aspx?tabindex=0&tabid=387>

изврши преглед на стоката доколку смета дека има потреба за тоа. Во зависност од резултатите од извршената контрола транзитната испостава дозволува движењето да продолжи или ја прекинува транзитната операција за што ја известува појдовната испостава со внесување на соодветни електронски пораки во системот;

- Одредишна испостава е царинската испостава во која што стоката во транзитна постапка треба да биде ставена на увид во определениот рок и во непроменета состојба. Оваа испостава е надлежна да ја контролира пристигнатата стока, во соработка со лицето кое ја ставило на увид. Одредишната испостава е надлежна по завршувањето на транзитната постапка да провери дали за стоката е започнато привремено чување или е побарано друго дозволено царинско постапување или употреба;
- Надлежен орган за испитна постапка при поаѓање² е орган кој е одговорен за покренување и спроведување на испитната постапка и за раздолжување на постапката;
- Надлежен орган за испитна постапка на одредиште³ е орган кој е одговорен за разгледување и одговарање на барањата за испитна постапка доставени од страна на надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање;
- Надлежен орган за наплата при поаѓање⁴ е орган кој е одговорен за пресметка и наплата на долг утврден во транзитната постапка, доколку истата не е правилно завршена;
- Надлежен орган за наплата на одредиште⁵ е орган кој е одговорен за пресметка и наплата на долг утврден во транзитната постапка доколку истата не е правилно завршена и поднесување на барање до надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање за преземање на обврската за наплата на долгот во случај на утврдено настанување на долг во транзитна постапка за која сè уште не е покрената испитна постапка;

² Листата на надлежни органи за испитна постапка при поаѓање е наведена во Додаток 8.1 од Дел VII на Прирачникот за транзитна постапка, а податоци за истите можат да се најдат и на следниот линк: http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/col/col_consultation_location.jsp?Lang=en

³ Листата на надлежни органи за испитна постапка на одредиште е наведена во Додаток 8.1 од Дел VII на Прирачникот за транзитна постапка, а податоци за истите можат да се најдат и на следниот линк: http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/col/col_consultation_location.jsp?Lang=en

⁴ Листата на надлежни органи за постапка на наплата при поаѓање е наведена во Додаток 8.1 од Дел VIII на Прирачникот за транзитна постапка, а податоците можат да се најдат и на следниот линк: http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/col/col_consultation_location.jsp?Lang=en

⁵ Листата на надлежни органи за испитна постапка на одредиште е наведена во Додаток 8.1 од Дел VIII на Прирачникот за транзитна постапка, а податоците можат да се најдат и на следниот линк: http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/col/col_consultation_location.jsp?Lang=en

- Одделението за гранични и транзитни формалности – Службата за испитна постапка и наплата на царински долг во транзит (во понатамошниот текст: СИПНЦДТ) е надлежен орган за испитна постапка и за наплата на долг при поаѓање и надлежен орган за испитна постапка и за наплата на одредиште. СИПНЦДТ е надлежна за следење на раздолжувањето на транзитните декларации прифатени преку Новиот комјутеризиран транзитен систем (во понатамошниот текст: НКТС) или во резервна постапка, и за известување на инволвираните учесници за раздолжувањето на движењето, доколку е неопходно. СИПНЦДТ ги следи резултатите од контрола добиени на хартија за транзитните декларации кои во појдовната испостава биле евидентирани во НКТС, а за кои во одредишната испостава постапката завршила со примена на резервна постапка. СИПНЦДТ води постапка на прием и верификување на алтернативните докази, како и проследување на известувањето за постапката за наплата на сите вклучени царински испостави, т.е. појдовната, транзитната и одредишната испостава и на главниот обврзник и гарантот. СИПНЦДТ е надлежна и за спроведување на испитна постапка за транзитни декларации поднесени во резервна постапка, како и за пресметка на настанатиот долг во транзит, вклучително и на долг по основ на констатирани несовпаѓања при контрола во одредишната испостава. За таа цел, СИПНЦДТ во соработка со појдовната царинска испостава е должна да контактира со главниот обврзник;
- Одделението за правни работи, застапување и управна постапка е надлежен орган за изготвување на решение за утврдување на долг во транзитна постапка во законски утврдениот рок, врз основа на предлогот за наплата на долг во транзитна постапка доставен од страна на СИПНЦДТ;
- Одделението за наплата на приходи е надлежен орган за наплата на настанатиот долг во транзитна постапка, по претходно доставено решение од страна на Одделението за правни работи, застапување и управна постапка;
- Главен обврзник кој може да биде и овластен испраќач, е лице кое ја става стоката во транзитна постапка и е одговорно за ставање на стоката на увид во одредишната испостава и за правилно завршување на транзитната постапка. Главниот обврзник е должен сите документи поврзани со транзитната операција да ги чува во законски утврдениот рок, односно најмалку 5 години;
- Овластен примач е лице кое има одобрение стоката која е ставена во транзитна постапка да ја прима во неговите простории или на било кои други определени места, без ставање на увид кај одредишната испостава на стоката и на соодветната транзитна декларација и придружни документи. Овластениот примач е должен сите документи поврзани со

транзитната операција да ги чува во законски утврдениот рок, односно најмалку 5 години.

4. Во смисла на ова упатство под транзитна постапка се подразбира национална транзитна постапка која се спроведува согласно одредбите на Царинскиот закон и заедничка транзитна постапка која се спроведува согласно одредбите на Конвенцијата за заедничка транзитна постапка, со примена на НКТС или со примена на резервна постапка.

II. Обврски и надлежности на учесниците во транзитната постапка

5. Појдовната испостава ќе ја раздолжи транзитната операција, кога е во можност да утврди, врз основа на споредба на податоците достапни во појдовната испостава и расположливите податоци во одредишната испостава, дека постапката е правилно завршена.

СИПНЦДТ е надлежна за рачно раздолжување на транзитните операции секогаш кога операцијата не е раздолжена од страна на појдовната испостава, под услов да има доволно расположливи податоци за тоа.

6. Испитната постапка и постапката за наплата на долг ја врши СИПНЦДТ. Цел на испитната постапка е да се обезбедат докази за завршување на транзитната постапка, заради нејзино раздолжување. Секогаш кога е потребно СИПНЦДТ ќе побара соработка од појдовната и одредишната испостава.
7. Транзитната постапка може да се раздолжи исклучиво врз основа на недвосмислени докази. Постапката не може да се раздолжи врз основа на електронска пошта испратена од страна на одредишната испостава.
8. Главниот обврзник и/или гарантот можат да сметаат дека транзитната постапка е раздолжена, освен во случај кога добиле известување за спротивното. Сепак, надлежната појдовна испостава може да го извести главниот обврзник за раздолжување на транзитната постапка со испраќање на пораката „Ивестување за раздолжување“ (IE045) која компјутерскиот систем автоматски ја креира кога постапката е раздолжена или со допис (доколку постои потреба). Доколку дополнително се утврди дека постапката не била правилно завршена (на пример, ако се докаже дека доставените докази биле фалсификувани или дека се невалидни), главниот обврзник не може да се повикува на фактот што преку НКТС ја добил пораката „Ивестување за раздолжување“ (IE045).

III. Завршување и раздолжување на транзитна постапка

III.1. Завршување на транзитна постапка

9. Транзитната постапка се смета за завршена, а обврските на главниот обврзник исполнети, кога стоката ставена во транзитна постапка, заедно со ТПД во НКТС или листовите 4 и 5 од ЕЦД за транзит во резервна постапка, е ставена на увид на одредишната испостава во согласност со предметната постапка.
10. При примена на поедноставена постапка на одредиште, транзитната постапка завршува кога ТПД или листовите 4 и 5 од ЕЦД за транзит и стоката, се доставени до овластениот примач, односно во неговите простории или на некое друго определено место наведено во одобрението.
11. Докажувањето дека постапката е правилно завршена е обврска на главниот обврзник. Доколку појдовната испостава не добила доказ за завршување на транзитната постапка, главниот обврзник е должен да го обезбеди тој доказ или документ со еднаква вредност (алтернативен доказ).

III.2. Раздолжување на транзитна декларација

12. Транзитната постапка се смета за раздолжена во моментот кога надлежната појдовна испостава или СИПНЦДТ, врз основа на споредба на податоците во појдовната испостава и податоците од одредишната испостава, ќе биде во можност да утврди дека постапката правилно завршила.
13. Декларациите поднесени во НКТС во редовна и во поедноставена постапка (овластен испраќач), се сметаат за раздолжени кога пораката „Известување за пристигнување“ (IE006) и пораката „Резултати од контрола“ (IE018) со шифри на резултати A1, A2 или A5 ќе бидат внесени во НКТС и ќе бидат примени во појдовната испостава.
14. Доколку од страна на одредишната испостава е добиена порака „Резултати од контрола“ (IE018) со утврдени неправилности (шифра B1), транзитната декларација добива статус „Движењето е во разрешување“. СИПНЦДТ може, во зависност од видот на неправилноста (на пример, очигледни технички грешки кои немаат влијание врз раздолжувањето на постапката, податок за скинати пломби без податок за утврдени неправилности врз стоката и слично) да ја раздолжи транзитната операција без дополнителна консултација со главниот обврзник или во комуникација со појдовната испостава да го контактира главниот обврзник и во зависност од добиените информации да ја

раздолжи транзитната операција или да покрене постапка за наплата на долгот.

IV. Проверка на статус на транзитната декларација

15. Заради избегнување на непотребно водење на испитна постапка особено во случаите кога транзитната постапка е завршена, а од технички причини пораките „Известување за пристигнување“ (IE006) и „Резултати од контрола“ (IE018) не се евидентирани, односно пристигнати, се врши проверка на статусот на транзитната декларација со испраќање на пораката „Барање за статус“ (IE904).
16. Пораката „Барање за статус“ (IE904) автоматски ќе биде испратена до:
  - Декларираната одредишна испостава, доколку по истекот на рокот определен за ставање на стоката на увид, појдовната испостава не ја примила пораката „Известување за пристигнување“ (IE006);
  - Вистинската одредишна испостава (испостава во која стоката е ставена на увид во случај на пренапатување), шест дена по приемот на пораката „Известување за пристигнување“ (IE006).

Системот автоматски проверува во декларираната или вистинската одредишна испостава дали статусот на декларацијата во таа испостава соодветствува на статусот во појдовната испостава и одговара со пораката „Одговор за статус“ (IE905).

17. Врз основа на добиено барање за проверка на статус, одредишната испостава може да ги достави пораките „Известување за пристигнување“ (IE006) и „Резултати од контрола“ (IE018) кои недостасуваат, доколу истите биле евидентирани во системот, но поради некој технички проблем не биле доставени до појдовната испостава.
18. Во исклучителни случаи во кои поради технички проблеми не е можна достава на пораките „Известување за пристигнување“ (IE006) и „Резултати од контрола“ (IE018) кои недостасуваат, надлежниот орган на одредиштето е должен да испрати други докази врз основа на кои надлежниот орган при поаѓање ќе ја раздолжи транзитната постапка. Доказ може да биде примерок од Транзитниот придружен документ (во понатамошниот текст: ТПД), заверен и потпишан од страна на одредишната испостава, заедно со образецот Испраќање информации/документи во врска со НКТС движења (ТС20А) од Додаток 8.4 од Дел VII на Прирачникот за транзитна постапка (во понатамошниот текст: ТС20А). Информации и докази доставени само со

електронска пошта не можат да се прифатат како доказ за завршување на постапката.

V. Испитна постапка

V.1. Опфат, цел и видови

19. Испитна постапка се покренува во секој случај кога транзитната операција не е раздолжена во појдовната испостава.

Испитна постапка се покренува и ако СИПНЦДТ дополнително е известена или се посомнева дека поднесените докази за завршување на постапката биле фалсификувани. Во ваков случај, испитната постапка се покренува само доколку истата сè уште е корисна за потврдување или поништување на претходно поднесените докази и/или за одредување на долгот.

20. Испитната постапка се покренува најдоцна во рок од седум дена по истекот на рокот за ставање на стоката на увид кај одредишната испостава или по истекот на рокот за доставување на резултатите од контрола од страна на одредишната испостава.

Испитната постапка може да се покрене и пред истекот на рокот од седум дена доколку СИПНЦДТ добие информација од појдовната испостава или од друг извор кои посочуваат дека предметната транзитна операција нема да биде завршена во рамките на предвидениот рок.

21. Испитната постапка се покренува со доставување на барање кон одредишната испостава или кон главниот обврзник. Во секој поединечен случај СИПНЦДТ, во зависност од околностите, одлучува дали испитната постапка ќе започне кон одредишната испостава или кон главниот обврзник.

22. Со цел избегнување на непотребни испитни постапки, а следствено на тоа и постапки за наплата, одредишната испостава е должна пораката „Известување за пристигнување“ (IE006) и пораката „Резултати од контрола“ (IE018) точно и навремено да ги евидентира во НКТС. Истото се однесува и за враќањето на листот 5 од Единствениот царински документ (во понатамошниот текст: ЕЦД) кога се применува резервна постапка. Во заедничката транзитна постапка листот 5 од ЕЦД преку СИПНЦДТ се доставува до надлежниот орган во земјата на поаѓање.

23. Изрекувањето на прекршочни мерки по извршената контрола на одредиштето е постапка која се води независно и надвор од НКТС и не смее да

претставува пречка за навремено евидентирање на резултатите од контрола на одредиштето.

24. Цел на испитната постапка е докажување на завршувањето на транзитната операција, заради раздолжување на истата. Кога доказот за завршување не е доставен или кога подоцна ќе се открие дека обезбедениот доказ бил лажен или невалиден, резултатите од испитната постапка треба на појдовната испостава да ѝ овозможат:
- да го утврди настанатиот долг;
  - да го утврди должникот/должниците и
  - да го утврди органот кој е надлежен за наплата на долгот.
25. Испитната постапка се заснова на административна соработка помеѓу СИПНЦДТ, појдовната и одредишната испостава од Република Македонија или надлежните органи за спроведување на испитната постапка на одредиште во другите договорни страни на Конвенцијата за заедничка транзитна постапка (во понатамошниот текст: Конвенција), при што се земаат во предвид и информациите добиени од главниот обврзник и од другите учесници во транзитната операција.
26. Испитната постапка може да се спроведува како стандардна постапка со користење на НКТС, како резервна постапка со употреба на хартиени документи или комбинирано.

V.2. Стандардна постапка (НКТС)

V.2.1. Услови за започнување на испитна постапка

27. Пред да започне испитната постапка се проверува статусот на транзитната декларација кај одредишната испостава со пораката „Барање на статус“ (IE904). Движењето во НКТС, во СИПНЦДТ како надлежен орган за испитна постапка при поаѓање, треба да биде во статус „Се препорачува испитна постапка“.
28. Испитната постапка може да започне само за транзитно движење за кое е доделен реден број на движење (во понатамошниот текст: РБД), кое е ослободено во појдовната испостава и за кое до декларираната одредишна испостава била испратена пораката „Запис за очекувано пристигнување“ (IE001). Само од тој момент може да се смета дека транзитната постапка започнала.
29. Испитната постапка мора да започне за сите транзитни декларации за кои:

- во појдовната испостава не е примена пораката „Известување за пристигнување“ (IE006) во рокот определен за ставање на стоката на увид во одредишната испостава или
- во појдовната испостава не е примена пораката „Резултати од контрола“ (IE018) во рок од шест дена после приемот на пораката „Известување за пристигнување“ (IE006).

По истекот на овие временски рокови, декларацијата во НКТС автоматски го добива статусот „Се препорачува испитна постапка“. Испитната постапка треба да започне за оној РБД кој што се наоѓа во овој статус и кој не може да се раздолжи по проверка на статус на декларацијата.

СИПНЦДТ е должна да започне со испитна постапка најдоцна во рок од седум дена по истекот на претходно наведените рокови.

30. Појдовната испостава може и пред истекот на предвидените рокови од точка 29 од ова упатство да иницира испитна постапка доколку постојат индикации дека транзитната операција нема да биде правилно завршена. Во ваков случај, појдовната испостава го менува статусот на декларацијата во „Се препорачува испитна постапка“ и за истото е должна да ја извести СИПНЦДТ по пат на вообичаени средства за комуникација (телефон, е-маил итн.). СИПНЦДТ е надлежна да иницира започнување на испитна постапка во НКТС. Промена на статусот на декларацијата во статус „Се препорачува испитна постапка“ може да изврши и СИПНЦДТ, врз основа на информации од други извори.

31. Доколку со извршената проверка на статусот на транзитната декларација во одредишната испостава се констатира дека транзитната постапка во одредишната испостава не е завршена или не се испратени резултатите од контрола, СИПНЦДТ ја започнува испитната постапка со испраќање на соодветно барање до одредишната испостава (порака IE142) или до главниот обврзник (порака IE140), во зависност од околностите во секој поединечен случај.

Со започнувањето на испитната постапка, декларацијата во НКТС го добива статусот „Во испитна постапка“.

V.2.2. Започнување на испитна постапка со доставување на барање до одредишната испостава

32. Испитната постапка кон одредишната испостава започнува со испраќање на пораката „Барање за испитна постапка“ (IE142) од страна на СИПНЦДТ до надлежниот орган за испитна постапка на одредиште, доколку се исполнети

условите од точката 29 од ова упатство или во случај кога податоците добиени од главниот обврзник не биле доволни за раздолжување на постапката, но се сметаат за доволни за продолжување на испитната постапка кон одредишната испостава.

33. При спроведување на национална транзитна постапка, СИПНЦДТ ја започнува испитната постапка со испраќање на образецот Барање/Известување за започнување на испитна постапка (ТС20) од Додаток 8.3 од Дел VII на Прирачникот за транзитна постапка (во понатамошниот текст: ТС20) до одредишната испостава преку ЕДМС само во електронска форма. Со цел декларацијата да добие статус „Во испитна постапка“, СИПНЦДТ во системот ја евидентира пораката „Барање за испитна постапка“ (IE142).

34. Пораката „Барање за испитна постапка“ (IE142), СИПНЦДТ ја испраќа до:

- декларираната одредишна испостава;
- вистинската одредишна испостава која ја испратила пораката „Известување за пристигнување“ (IE006) или
- било која друга одредишна испостава кај која согласно информациите добиени од страна на главниот обврзник е оправдано да се продолжи испитната постапка.

Заради олеснување на испитната постапка, во пораката треба да се наведат и податоците за лицето за контакт при поаѓање.

35. Пораката „Барање за испитна постапка“ (IE142) или образецот ТС20 може во исто време да се испрати само до една испостава, од причина што во исто време не треба да има две барања за ист РБД.

36. Доколку одредишната испостава достави „Резултати од контрола“ со шифра Б1, започната испитната постапка се прекинува. Во зависност од случајот, СИПНЦДТ може да побара дополнителни информации од главниот обврзник за причината за утврдените неправилности. Доколку врз основа на овие информации се утврди дека настанал долг СИПНЦДТ е должна да покрене постапка за пресметка и наплата на истиот. Во случај да не е потребно објаснување од страна на главниот обврзник (на пример, скинати пломби, погрешна шифра за тип на колет, промена на влекач и сл.), СИПНЦДТ рачно ја раздолжува декларацијата во НКТС.

V.2.3. Започнување на испитна постапка со доставување на барање до главниот обврзник

V.2.3.1. Поднесување на барање до главниот обврзник

37. Испитната постапка започнува со испраќање на соодветно барање до главниот обврзник само доколку кумулативно се исполнети следниве услови:

- истекол рокот за ставање на увид на стоката кај одредишната испостава, а одредишната испостава до појдовната испостава не ја испратила пораката „Известување за пристигнување“ (IE006);
- не е примена пораката „Известување за преминување на граница“ (IE118) во случај на спроведување на заедничка транзитна постапка;
- е спроведена проверка на статусот на движењето (разменети пораки IE904 и IE905), при што е утврдено дека статусот на движењето е ист или соодветен во појдовната и во одредишната испостава (препорачана испитна постапка во појдовната испостава и Запис за очекувано пристигнување креирано, Пристигнато, Пристигнувањето е прифатено, Истовар, Забелешки од истовар или Во постапка на контрола, во одредишната испостава);
- податоците за примачот од рубриката 8 од транзитната декларација не се доволни за покренување на постапка кон декларираната одредишна испостава

или

- доколку испитната постапка била започната кон декларираната одредишна испостава со испраќање на пораката „Барање за испитна постапка“ (IE142), но во рок од 28 дена надлежниот орган при поаѓање не добил одговор или добил негативен одговор со пораката „Одговор на барање за испитна постапка“ (IE143) од надлежниот орган на одредиштето.

38. Барањето до главниот обврзник се доставува:

- преку НКТС со испраќање на пораката „Барање за непристигнато движење“ (IE140) или
- во хартиена форма на 01.30.31.УП.017.01-ОБ.01.01 Известување за нераздолжена транзитна операција и барање за доставување на дополнителни податоци, во случај на примена на резервна постапка или кога не е можна размена на пораки преку НКТС.

39. Главниот обврзник е должен да одговори во рок од 28 дена од приемот на барањето, и тоа:

- преку НКТС со испраќање на порака „Информација за непристигнато движење“ (IE141) доколку ја примил пораката „Барање за непристигнато движење“ (IE140) или
- во хартиена форма со доставување на бараните документи доколку примил 01.30.31.УП.017.01-ОБ.01.01 Известување за нераздолжена транзитна операција и барање за доставување на дополнителни податоци.

40. На главниот обврзник му се дава можност да обезбеди алтернативен доказ врз основа на кој би можело да се раздолжи декларацијата, да обезбеди доказ за тоа каде може да се случила неправилноста или пак да даде други информации коишто ќе му послужат на СИПНЦДТ да ја продолжи постапката кон друг надлежен царински орган.

Алтернативниот доказ за завршувањето на транзитната постапка може да се прифати само доколку не се примени пораките „Известување за пристигнување“ (IE006) и „Резултати од контрола“ (IE018).

41. Во зависност од добиениот одговор од главниот обврзник, СИПНЦДТ презема едно од следниве дејствија:

- доколку главниот обврзник обезбеди задоволителни докази, СИПНЦДТ може да одлучи да ја раздолжи декларацијата врз основа на одговорот (алтернативен доказ) или
- доколку податоците доставени од главниот обврзник се недоволни за раздолжување на постапката, но се доволни за продолжување на испитната постапка (на пример добиени податоци за примачот на стоката или дека стоката е ставена на увид во друга одредишна испостава), СИПНЦДТ ќе продолжи со испитната постапка кон декларираната одредишна или кон друга одредишна испостава посочена од главниот обврзник;

42. Доколку главниот обврзник не достави одговор во рок од 28 дена или пак даде недоволни информации/докази со кои што не може да се раздолжи транзитната декларација или пак не може да се продолжи со испитната постапка, СИПНЦДТ нема обврска за продолжување на испитната постапка кон одредишната испостава и е должна да започне постапка за наплата на долг во рок од еден месец по истекот на дадениот рок од 28 дена.

V.2.3.2. Доставување на алтернативни докази

43. Како алтернативни докази може да бидат прифатени 3 (три) категории на документи:

- документ заверен од страна на одредишната испостава со кој се потврдува идентитетот на стоката и се потврдува дека предметната стока е ставена на увид во одредишната испостава или кај овластениот примач;
- царински документ издаден во друга земја со кој на стоката и се одредува царински дозволено постапување или употреба;
- документ издаден во друга земја, заверен со печат од царинскиот орган на таа земја со кој се потврдува дека стоката била пуштена во слободен промет во односната земја.

Други документи не можат да се прифатат како алтернативен доказ за завршување на постапката.

44. Доколку доказ за завршување на постапка преку НКТС (IE006 и IE018) е добиен после добивање на алтернативниот доказ, доказот добиен преку системот има секогаш предност пред алтернативниот доказ.

45. Алтернативиот доказ од првата алинеја од точка 43 на ова упатство може да се замени со копии и фотокопии заверени како верни на оригиналот од одредишната испостава, а истите може да бидат во форма на:

- копија од ТПД или транзитна декларација во форма на ЕЦД, заверени од страна на одредишната испостава, која што покажува дека постапката била регуларно завршена;
- копија од декларацијата или од друг документ употребен за доделување на ново царински дозволено постапување или употреба за стоката, по нејзиното ставање на увид кај одредишната испостава или кај овластен примач, заверена од страна на надлежниот орган кој ја прифатил декларацијата или друг документ со кој за стоката е одобрен друг вид на царински дозволено постапување или употреба;
- документ заверен од страна на одредишната испостава, подготвен врз основа на информации или документи достапни во одредишната испостава или овластениот примач, кој се однесува на предметната стока ставена на увид кај таа испостава или кај овластениот примач;
- копија од комерцијален документ или транспортен документ или извадок од евиденцијата на операторот вклучен во транзитната операција, заверени од одредишната испостава, со коишто недвосмислено се покажува дека стоката била ставена на увид во одредишната испостава или кај овластениот примач (на пример, извештај од истовар, докази за плаќање, фактури и слично).

46. Транзитната постапка се смета дека е завршена и кога главниот обврзник ќе им обезбеди на царинските органи еден од оригиналните документи наведени во алинеите 2 или 3 од точка 43 на ова упатство, врз основа на кои СИПНЦДТ,

недвосмислено може да констатира дека стоката опфатена со транзитната декларација го напуштила царинското подрачје на Република Македонија. Ваквите оригинални документи можат да бидат заменети со копии или фотокопии заверени како верни на оригиналот од органот кој ги оверил оригиналните документи или од надлежните органи од другата земја.

V.2.3.3. Прифаќање на алтернативниот доказ

47. Доколку постои сомневање во веродостојноста на приложените алтернативни докази, во идентитетот на стоката на која се однесува алтернативниот доказ, валидноста на печатот или други сомневања за измама, СИПНЦДТ е должна да изврши проверка на истите. Во таков случај, алтернативниот доказ не може да биде прифатен сè додека надлежниот орган од кого е барана проверка не потврди дека предметните податоци се веродостојни и точни.
48. Освен тоа, алтернативниот доказ може да биде предмет на дополнителна проверка заснована на анализа на ризик или пак, врз основа на случајна селекција. Дополнителната проверка се врши во однос на автентичноста или точноста на добиените информации и валидноста на печатот.
49. Барањето за проверка од точките 47 и 48 од ова упатство се изготвува на образецот Барање за верификација (ТС21) од Додаток 8.5. од Дел VII на Прирачникот за транзитна постапка (во понатамошниот текст: ТС21). Надлежниот орган од кого е побарана проверка одговорот го доставува со пополнување на делот IV од доставеното барање. Доколку кон одговорот на барањето треба да се приложат дополнителни документи истите се доставуваат со користење на образецот Барање за верификација (ТС21А) од Додаток 8.6. од Дел VII на Прирачникот за транзитна постапка (во понатамошниот текст: ТС21А).
50. Доколку се прифати алтернативниот доказ за завршување на постапката, транзитната декларација ќе биде раздолжена и ќе биде прекината започнатата испитна постапка. За прифаќање на алтернативниот доказ СИПНЦДТ е должна да состави службена белешка во писмена форма и истата заедно со оригиналниот доказ да ја архивира во предметното досие.
51. Доколку главниот обврзник обезбеди дополнителни податоци, како што се податоци за економскиот оператор одговорен за прифаќањето на стоката на одредиштето, лицето кое постапувало со стоката, податоци дека стоката е ставена на увид во друго одредишно место итн., испитната постапка ќе продолжи со испраќање на „Барање за испитна постапка“ (IE142) од страна на СИПНЦДТ до надлежниот орган за испитна постапка на одредиштето.

V.2.4. Размена на информации помеѓу надлежните органи за испитна постапка и за наплата

52. По започнување на испитната постапка кон одредишната испостава односно по испраќање на пораката „Барање за испитна постапка“ (IE142), до моментот на завршување на постапката за наплата односно до испраќање на пораката „Известување за извршување на наплата“ (IE152), надлежните органи за испитна постапка и за наплата при поаѓање и на одредиште можат да разменуваат податоци со користење на пораките „Барање на информација за испитна постапка“ (IE145) и „Информација за испитна постапка“ (IE144). Со овие пораки се бараат и се доставуваат податоци за поефикасно спроведување на испитната постапка, но со истите не може и да се затворат започнатите испитни постапки.

53. Доколку податоците достапни во компјутерскиот систем или во „Барањето за испитна постапка“ (IE142) не се доволни на надлежниот орган за испитна постапка во одредиштето за спроведување на потребната испитна постапка, истиот може да побара дополнителни податоци од надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање со испраќање на пораката „Барање на информација за испитна постапка“ (IE145). Видот на податокот кој се бара се означува со користење на соодветна шифра, при што можат да се користат следниве шифри:

- 1 - Потребен е детален опис на стоката;
- 2 - Потребна е фотокопија од фактурата;
- 3 - Потребна е фотокопија од манифестот, товарниот лист или авионскиот товарен лист;
- 4 - Потребно е име и адреса од лицето задолжено за формалностите на одредиштето;
- 5 - Потребни се следните дополнителни информации и
- 6 - Потребни се следните дополнителни документи.

Доколку се користат шифрите 5 и 6 треба точно да се прецизира кои дополнителни информации или документи се бараат.

54. Надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање ги доставува бараните податоци до надлежниот орган за испитна постапка на одредиште со пораката „Информација за испитна постапка“ (IE144), користејќи ги во истата следниве шифри:

- 10 - побарани дополнителни податоци # 1:погледни го текстот кој следи;
- 11 - побарани дополнителни податоци # 1:нема расположиви податоци;

- 20 - побарани дополнителни податоци # 2:одговорено на барањето;
- 21 - побарани дополнителни податоци # 2:нема расположиви податоци;
- 30 - побарани дополнителни податоци # 3:одговорено на барањето;
- 31 - побарани дополнителни податоци # 3:нема расположиви податоци;
- 40 - побарани дополнителни податоци # 4:погледни го текстот кој следи;
- 41 - побарани дополнителни податоци # 4:нема расположиви податоци;
- 50 - побарани дополнителни податоци # 5:погледни го текстот кој следи;
- 51 - побарани дополнителни податоци # 5:нема расположиви податоци;
- 60 - побарани дополнителни податоци # 6:одговорено на барањето и
- 61 - побарани дополнителни податоци # 6:нема расположиви податоци;

со кои се означува дали надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање ги доставува бараните информации и/или документи (шифри што завршуваат на цифрата нула „0“) или пак бараните податоци и/или документи не се расположиви во органот при поаѓање (шифри што завршуваат на цифрата единица „1“).

- 55. Доколку се побарани, документите се доставуваат директно на лицето за контакт кое е наведено во пораката. Документите можат да се достават на повеќе начини (по пошта, со електронска пошта, по факс и сл.). При нивното испраќање треба јасно да биде наведено за која транзитна декларација се однесуваат, со наведување на нејзиниот РБД.
- 56. Пораките „Информација за испитна постапка“ (IE144) и „Барање за информација за испитна постапка“ (IE145) не се строго поврзани и истите може да се испраќаат независно една од друга. Имено, надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање може да испрати податоци до надлежниот орган за испитна постапка на одредиштето и пред истиот да испрати барање за информација.

V.2.5. Прекинување на испитната постапка

- 57. Испитната постапка ќе биде автоматски запрена по испраќањето на пораката „Известување за пристигнување“ (IE006) и/или „Резултати од контрола“ (IE018) во НКТС од страна на одредишната испостава. Доколку испитната постапка била започната заради фактот што пораката „Известување за пристигнување“ (IE006) не била примена, а по иницирање на испитната постапка оваа порака е добиена, тогаш транзитната декларација добива статус „Пристигнато“ и автоматски се прекинува започнатата испитна постапка. Доколку пораката „Резултати од контрола“ (IE018) не биде добиена во рок од шест дена по приемот на пораката „Известување за пристигнување“ (IE006), декларацијата повторно ќе го добие статусот „Се препорачува испитна постапка“ и ќе започне нова испитна постапка.

58. Пораките „Известување за пристигнување“ (IE006) и/или „Резултати од контрола“ (IE018) може да бидат испратени по приемот на „Барањето за испитна постапка“ (IE142) само кога транзитното движење е пристигнато во пропишаниот рок за ставање на увид и стоката не била отстранета од царински надзор. Ова се однесува само на редовно завршена транзитна операција, т.е. движење завршено во рамките на определениот рок (на пр. само евидентирањето на предметните пораки не е направено во одредишната испостава) или доколку задоцнетото ставање на стоката на увид во одредишната испостава се должи на околности кои биле прифатени од страна на одредишната испостава.
59. Испитната постапка може рачно да ја прекине и СИПНЦДТ доколку се исполнети условите за нејзино прекинување. На пример, ако по испраќањето на „Барањето за испитна постапка“ (IE142) до надлежниот орган на одредиште, од страна на главниот обврзник е доставен прифатлив алтернативен доказ, СИПНЦДТ ќе ја прекине испитната постапка и за тоа ќе ги извести појдовната и одредишната испостава со „Известување за прекинување на испитната постапка“ (IE059).
60. Во случај кога во предвидениот рок од 28 дена, односно во рок од 60 дена во случај кога на испитната постапка и претходела испитна постапка кон главниот обврзник, надлежниот орган за испитна постапка во одредиште не достави никаков одговор, започната испитна постапка автоматски се прекинува и СИПНЦДТ како надлежен орган за испитна постапка при поаѓање може да започне нова испитна постапка.

V.2.6. Постапување на надлежниот орган за испитна постапка во одредиште до кој е испратено барањето за испитна постапка

61. По прием на „Барањето за испитна постапка“ (IE142) СИПНЦДТ како надлежен орган за испитна постапка во одредиште е должна да креира нов предмет во ЕДМС и да изврши увид во податоците во системот со цел да констатира дали во истиот се евидентирани податоци за завршување на транзитната постапка. Доколку во системот нема податоци за завршување на транзитната постапка во декларираната одредишна испостава во Република Македонија, СИПНЦДТ веднаш, а најдоцна во рок од три работни дена, преку ЕДМС до одредишната испостава доставува 01.30.31.УП.017.01-ОБ.02.01 Известување за применото барање за испитна постапка и од истата ќе побара достава на податоци. Кон известувањето се приложува и print screen од пораката IE142 примена од надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање.
62. Во случај на национална транзитна постапка, барањето на податоци до одредишната испостава СИПНЦДТ го доставува на образецот ТС20 преку

ЕДМС и во хартиена форма. Во овој случај СИПНЦДТ е должна во системот да ја внесе и пораката „Барање за испитна постапка“ (IE142), со цел да се промени статусот на декларацијата во појдовната испостава од „Се препорачува испитна постапка“ во „Испитна постапка“, а во одредишната испостава статусот „ААР креирано“ или „Пристигнувањето е потврдено“ се менува во „Испитна постапка“.

63. Одредишната испостава е должна да води сметка за добиените известувања од страна на СИПНЦДТ за покрената испитна постапка. Веднаш по приемот на известувањето истата е должна да изврши проверка во сопствената документација и евиденција за да утврди дали предметната стока била ставена на увид во одредишната испостава. Доколку проверката во сопствената документација и евиденција не даде соодветни резултати, одредишната испостава го контактира:

- овластениот примач која ја доставил пораката „Ивестување за пристигање“ (IE007), но по добивањето на дозволата за истовар во предвидените законски рокови не ја доставил пораката „Забелешки од истовар“ (IE044);
- овластениот примач за кој се претпоставува дека ја примил стоката и документите директно во своите простории, без ставање на стоката и на документите на увид на одредишната испостава или
- било кое друго одговорно лице кое може да даде дополнителни информации.

64. Царинската испостава до која е упатено барањето може, по извршената проверка, да утврди дека:

- стоката е пристигната во одредишната испостава или во просториите на овластениот примач во пропишаниот временски рок, но пораките во однос на завршувањето на постапката „Ивестување за пристигнување“ (IE006) и/или „Резултати од контрола“ (IE018) не се испратени во пропишаните временски рокови. Во таков случај, одредишната испостава веднаш ќе ги испрати пораките кои недостасуваат до појдовната испостава;
- и покрај неговата обврска, овластениот примач не ги испратил пораките во однос на завршувањето на постапката „Ивестување за пристигнување“ (IE007) и/или „Забелешки за истовар“ (IE044) до одредишната испостава. Во таков случај, откако ќе ги побара и добие од овластениот примач информациите кои недостигале, одредишната испостава веднаш ќе ги испрати до појдовната испостава пораките кои недостасуваат („Ивестување за пристигнување“ (IE006) и/или „Резултати од контрола“ (IE018)). Против овластениот примач, поради неисполнување на неговите обврски, надзорната одредишна испостава ќе ги превземе неопходните

мерки, вклучувајќи изрекување парична казна соодветна на сторениот прекршок и/или предлог за одземање на одобрението, зависно од сериозноста и природата на прекршокот;

- предметната стока била предадена на лице кое нема одобрение за статус на овластен примач. Поради тоа што со неовластеното примање на стоката е извршено изземање на стоката од царински надзор, одредишната испостава за истото го известува СИПНЦДТ со цел да започне постапка за пресметка и наплата на долгот;
- декларираната одредишна испостава, која истовремено е гранична царинска испостава, не го евидентирала завршувањето на транзитната постапка во НКСТ и покрај тоа што стоката го напуштила царинското подрачје и влегла во друга земја преку таа царинска испостава. Во ваков случај одредишната испостава ги испраќа пораките „Известување за пристигнување“ (IE006) и „Резултати од контрола“ (IE018) до појдовната испостава откако ќе се докаже ставањето на стоката на увид или го испраќа до СИПНЦДТ образецот ТС20А, заедно со сите документи со коишто се докажува дека стоката е извезена во друга земја. Доставувањето на податоци со образецот ТС20А се прави само во оние случаи во кои не постои друг доказ или друга порака преку кои би можело да се заклучи дека стоката пристигнала или била ставена на увид на одредишната испостава. Од приложените документи, СИПНЦДТ мора да биде во состојба да утврди дека документите навистина се однесуваат на предметната стока и дека стоката навистина го напуштила царинското подрачје;
- предметната стока не била ставена на увид во декларираната одредишна испостава. Доколку СИПНЦДТ од увидот во НКТС констатира дека за предметното транзитно движење била евидентирана пораката „Известување за поминување на граница“ (IE118) во некоја транзитна испостава во Република Македонија, должна е да провери дали стоката го напуштила царинското подрачје на Република Македонија, а во случај да го напуштила дали повторно влегла во царинското подрачје на Република Македонија. Во случај кога била евидентирана пораката „Известување за поминување на граница“ (IE118) во некоја транзитна испостава во Република Македонија, а нема доказ дека стоката го напуштила царинското подрачје на Република Македонија, СИПНЦДТ ќе му одговори на надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање со испраќање на пораката „Одговор на ургенција“ (IE143) во која е употребена шифрата 4 – Барање за наплата во одредиштето, со која се бара пренесување на надлежноста за наплата на долгот.

65. Одредишната испостава до која е упатено барањето е должна да одговори на добиеното барање за испитна постапка што е можно поскоро, но не подоцна од 15 дена од денот на приемот на барањето доставено од страна на

СИПНЦДТ. Во случај на национална транзитна постапка одговорот се доставува со пополнување на вториот дел од образецот ТС20 преку ЕДМС и во хартиена форма.

Доколку одредишната испостава не достави одговор во рамките на пропишаниот рок од 15 дена, СИПНЦДТ за истото доставува ургенција до управникот на соодветната царинарница, заради преземање на соодветни мерки. Ургенцијата се подготвува на образец за интерна комуникација согласно Упатството за изглед и структура на документацијата во Царинската управа⁶ и се доставува преку ЕДМС само во електронска форма.

66. Непридржувањата, прекршоците или неправилностите откриени по завршувањето на транзитната постапка се независни од неа и истите не може да бидат причина за навремено завршување на испитната постапка.

67. СИПНЦДТ е должен во рок од 28 дена од приемот на „Барањето за испитна постапка“ (IE142) да достави одговор до надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање, со испраќање на пораката „Одговор на ургенција“ (IE143). Во случај кога на испитната постапка отпочната кон СИПНЦДТ и претходела испитна постапка кон главниот обврзник, рокот за доставување на одговор на бараната испитна постапка е 60 дена од приемот на „Барањето за испитна постапка“ (IE142).

Доколку СИПНЦДТ има потреба од дополнителни информации за транзитната операција, истите може да ги побара од надлежниот орган при поаѓање со испраќање на пораката „Барање на информација за испитна постапка“ (IE145). Доколку СИПНЦДТ не одговори во рамките на наведениот рок, тогаш ќе се смета дека е доставен негативен одговор.

68. При креирање на пораката „Одговор на ургенција“ (IE143), СИПНЦДТ може да ги користат следните одговори:

– Шифра 1- Непознато движење на одредиште

СИПНЦДТ го доставува овој одговор само доколку по извршените проверки констатира дека стоката опфатена со транзитната декларација не била ставена на увид во одредишната испостава или кај овластениот примач.

– Шифра 2- Претпоставено удвојување

---

⁶ Упатството за изглед и структура на документацијата во Царинската управа со сите прилози, како интерен акт е објавено во Депозитарот на документација согласно Процедурата за депозитар на документација на Царинската управа

Оваа шифра се користи во случај кога врз основа на добиените податоци од страна на одредишната испостава може да претпостави дека за иста стока се изготвени два транзитни документи со различен РБД. Кога се користи оваа шифра до надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање треба да се испратат дополнителни информации, заедно со образецот ТС20А. Во овој случај, потребниот минимум на податоци е РБД за кој што одредишната испостава смета дека е РБД кој што бил употребен за вистинската испорака на стоката во појдовната испостава или во просториите на овластениот примач. Кога е добиен ваков одговор, надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање ќе стапи во контакт со главниот обврзник за да утврди дали за истата стока поднел две декларации и ќе побара објаснување за причините за тоа. Доколку во постапката се утврди дека навистина дошло до удвојување на РБД, надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање ќе ја задолжи појдовната испостава да изврши поништување на удвоениот РБД.

Доколку главниот обврзник не може да докаже дека дошло до удвојување на РБД или доколку надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање не може безусловно да го прифати удвојувањето, надлежниот орган е должен да започне со постапка на наплата на долгот.

- Шифра 3 - Повратна копија вратена на ..... (датум)

Оваа шифра се користи во случај кога стоката е ставена на увид на царинската испостава до која е упатено барањето, но оваа испостава не можела да ја испрати или генерира пораката „Известување за пристигнување“ (IE006) и/или пораката „Резултати од контрола“ (IE018), па наместо порака испратила заверена копија од ТПД на која што се наведени резултатите од контролата. Во ваков случај одредишната испостава е должна во рок од пет работни дена, во соработка со Одделението Дежурен царински центар, да се обиде да ги генерира пропишаните пораки (IE006 и IE018). Доколку по истекот на овој рок не успее да ги генерира пропишаните пораки, одредишната испостава е должна до СИПНЦДТ да достави потпишан и заверен примерок од ТПД, со употреба на образецот ТС20А. Една копија од примерокот се задржува и архивира во одредишната испостава.

Во заедничката транзитна постапка СИПНЦДТ, ваквите документи е должна веднаш да ги достави до надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање со употреба на образецот ТС20А, за што води соодветна евиденција. Надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање врз основа на добиените докази може да ја раздолжи транзитната декларација.

- Шифра 4 - Барање за наплата во одредиштето

Оваа шифра се користи во случај кога недвосмислено е утврдено дека стоката не е ставена на увид кај одредишната испостава, туку дека е незаконски отстранета од царински надзор на царинското подрачје на Република Македонија. Со оваа шифра се бара од надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање преземање на одговорноста за наплата на долгот од страна на СИПНЦДТ. Оваа шифра се употребува, на пример, кога стоката е директно испорачана на лице кое нема статус на овластен примач или доколку постои доказ дека стоката влегла во царинското подрачје на Република Македонија (евидентизирана пораката „Известување за преминување на границата“ (IE118) од страна на транзитна испостава во Република Македонија), но нема доказ дека стоката го напуштила царинското подрачје на Република Македонија.

Шифрата „4“ се користи исклучиво во заедничката транзитна постапка.

V.3. Резервна постапка

V.3.1. Испитна постапка при поаѓање

69. Кога се применува резервна постапка надлежен орган за следење на раздолжувањето на транзитната постапка е појдовната испостава во која е архивиран листот број 1 од ЕЦД, а надлежен орган за спроведување на испитната постапка е СИПНЦДТ.
70. Следење на постапката се врши со проверка дали е доставен листот број 5 од ЕЦД и со споредување на податоците во истиот со податоците од листот број 1 кој е архивиран во појдовната испостава.
71. Доколку листот бр. 5 од ЕЦД не е вратен кај појдовната испостава во рок од 25 дена од крајниот рок за ставање на стоката на увид кај одредишната испостава, појдовната испостава е должна за истото да го информира СИПНЦДТ. Кон информацијата појдовната испостава е должна да достави копија од листот број 1 од ЕЦД и копија од сите приложени документи кон истиот.
72. Најдоцна во рокот од 30 дена од крајниот рок за ставање на стоката на увид кај одредишната испостава, СИПНЦДТ е должна да го информира главниот обврзник и да побара да обезбеди доказ за завршувањето на постапката, доколку во меѓувреме од појдовната испостава не е добиена информација дека листот број 5 од ЕЦД е вратен. Главниот обврзник е должен да ги достави бараните податоци за завршување на постапката во рок од 28 дена.
73. СИПНЦДТ е должна без одлагање да испрати барање за испитна постапка до надлежниот орган на одредиштето доколку:

- во рок од два месеци од денот кога стоката требало да се стави на увид на одредишната испостава не е доставен задоволителен доказ од страна на главниот обврзник дека транзитната постапка била правилно завршена;
- СИПНЦДТ или појдовната испостава има сознанија или се сомнева дека и пред истекувањето на временскиот рок од два месеци транзитната постапка нема да биде завршена за целата или за дел од стоката, во случај да се утврдени разлики или кога постои сомнеж дека обезбедените докази за завршувањето на постапката се лажни;
- СИПНЦДТ или појдовната испостава, подоцна утврди дека обезбедените докази биле фалсификувани, што доведува до заклучок дека завршувањето на постапката било претпоставено врз основа на погрешни информации, па оттука треба да се смета дека постапката не е завршена. Во ваков случај, испитната постапка се покренува само доколку истата се чини дека е сè уште корисна за потврдување или поништување на претходната одлука за прифаќање на алтернативниот доказ или за одредување на должникот и висината на долгот.

74. Во националната транзитна постапка барањето за испитна постапка се доставува до одредишната испостава, а во заедничката транзитна постапка барањето се доставува до надлежниот орган за испитна постапка на одредиште. И во двата случаја барањето се доставува со употреба на образецот ТС20 преку ЕДМС и во хартиена форма. Барањето за испитна постапка треба да ги содржи сите расположиви податоци, вклучувајќи и информации добиени од главниот обврзник, а особено податоци во врска со промена на примачот на стоката или промена на одредишната испостава. Кон барањето задолжително се доставува копија од листот број 1 од ЕЦД со кој стоката била ставена во транзитна постапка, превозни и комерцијални документи итн. Барањето задолжително се доставува со препорачана пошта, со цел да се обезбеди доказ за врачување на барањето. СИПНЦДТ е должна да води евиденција и да ги чува доказите за испратените барања.

Одредишната испостава или надлежниот орган за испитна постапка на одредиште се должни да ги достават бараните податоци за завршување на постапката во рок од 28 дена.

75. Кога СИПНЦДТ од надлежниот орган за испитна постапка во одредиштето или од главниот обврзник ќе добие задоволителен доказ за правилно завршување на транзитната постапка, должна е да состави службена белешка во писмена форма и истата заедно со оригиналниот доказ да ја достави до надлежната појдовна испостава заради раздолжување на постапката. Појдовната испостава раздолжувањето го врши со спојување на службената

белешка и листовите број 1 и 5 од ЕЦД и ставање на ознаката „R” на листот број 1 од ЕЦД.

76. Испитната постапка кон надлежниот орган за испитна постапка во одредиштето не се спроведува доколку главниот обврзник пред истекот на рокот од два месеци за покренување на постапката достави задоволителни алтернативни докази за завршување на постапката.
77. Во националната транзитна постапка, доколку одредишната испостава не достави одговор во рамките на пропишаниот рок од 28 дена, СИПНЦДТ за истото доставува ургенција до управникот на соодветната царинарница, заради преземање на соодветни мерки. Ургенцијата се подготвува на образец за интерна комуникација согласно Упатството за изглед и структура на документацијата во Царинската управа и се доставува преку ЕДМС само во електронска форма.

Во заедничката транзитна постапка, доколку надлежниот орган за испитна постапка на одредиштето да не достави одговор, не се испраќа ургенција како потсетник за барањето.

V.3.2. Испитна постапка на одредиште

78. Надлежен орган за испитна постапка на одредиште во Република Македонија е СИПНЦДТ и сите барања за испитна постапка за започнати транзитни операции во другите земји членки на Конвенцијата треба да се доставуваат до оваа служба. Барањата се доставуваат со употреба на образецот ТС20.
79. По добивање на барањето за спроведување на испитна постапка, СИПНЦДТ е должна веднаш, а најдоцна во рок од три работни дена, да креира нов предмет во ЕДМС и до одредишната испостава да достави известување за применото барање за испитна постапка и од истата да побара достава на податоци. Кон известувањето СИПНЦДТ е должна да достави и скениран примерок од образецот ТС20.
80. По приемот на известувањето, надлежната одредишна испостава е должна, без одложување, да изврши проверка во евидентираниите и архивирани листови број 4 од ЕЦД или соодветни известувања од страна на овластениот примач, за конретната транзитна операција. При таа проверка може да се контактира дека транзитната постапка била правилно завршена, а листот број 5 од ЕЦД по грешка не бил вратен до СИПНЦДТ или бил погрешно архивиран.
81. Доколку проверката во сопствената евиденција не даде соодветни резултати, одредишната испостава е должна да го контактира примачот на стоката

наведен во рубрика 8 од ЕЦД или лицето кое е наведено како примач на стоката во барањето за испитна постапка.

82. Одредишната испостава е должна најдоцна во рок од 15 дена по приемот на известувањето од точка 79 на ова упатство да достави одговор преку ЕДМС до СИПНЦДТ со пополнување на вториот дел од образецот ТС20. Во одговорот одредешната испостава треба да ги наведе сите потребни информации.
83. Врз основа на информациите добиени од страна на одредешната испостава, СИПНЦДТ е должна најдоцна во рок од 28 дена од приемот на барањето од страна на странскиот надлежен орган за испитна постапка, да достави повратен одговор со пополнување и оверување на делот IV од образецот ТС20.
84. Доколку податоците кои се наведени во барањето или податоците во приложените документи се недоволни одредешната испостава да ја изврши потребната испитна постапка, истата преку СИПНЦДТ може да побара дополнителни информации. Потребните информации се бараат со пополнување на делот II од образецот ТС20. Надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање е должен да го пополни делот III, да ги приложи бараните документи и информации и повторно да го врати барањето до СИПНЦДТ.
85. Како резултат на активностите опишани во точките 78, 79, 80, 81, 82 и 84 од ова упатство, можни се следниве случаи:
  - 85.1. Предметната стока била навистина ставена на увид во одредешната испостава или кај овластениот примач, но:
    - доказот за завршување на постапката (на пример листот број 5 од ЕЦД или ТПД) не е вратен во рамките на пропишаниот рок. Во тој случај СИПНЦДТ без одложување уредно го пополнува делот IV од образецот ТС20 и истиот заедно со доказот за завршување на постапката го враќа до надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање;
    - овластениот примач не го предал доказот за завршување на транзитната постапка во одредешната испостава. Во тој случај СИПНЦДТ, после пронаоѓање на доказот, истиот заедно со уредно пополнет дел IV од образецот ТС20, го враќа на надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање, по извршената проверка дали овластениот примач во доказот ги внел потребните податоци во врска со датумот на ставање на стоката на увид и состојбата на пломбите. СИПНЦДТ е должна да го евидентира и завери доказот;
    - доказот за завршување на постапката е испратен, но појдовната испостава сè уште го нема примено. Во тој случај, СИПНЦДТ испраќа

заверена копија од доказот до надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање заедно со уредно пополнет дел IV од образецот ТС20 (копија од листот број 4 од ЕЦД или копија од листот број 1 од ЕЦД доставена од страна на надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање). На заверената копија се внесуваат и податоците за времето на ставање на стоката на увид и резултатите од извршените контроли.

85.2. Предметната стока не е ставена на увид во декларираната одредишна испостава или не е доставена кај овластениот примач, но:

- дошло до промена на одредишната испостава. Во ваков случај вистинската одредишна испостава е должна да го достави до СИПНЦДТ доказот за завршување на постапката заради доставување на истиот до надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање;
- доколку СИПНЦДТ ја утврди вистинската одредишна испостава, ќе го препрати до истата образецот ТС20 со пополнување на податоците за вистинската одредишна испостава во делот IV и ќе го информира надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање со испраќање на копија од образецот ТС20;
- не дошло до промена на одредишната испостава или таквата промена не е евидентирана. Во тој случај, доколку СИПНЦДТ утврди дека стоката е доставена директно на неовластен примач наведен во образецот ТС20 или до било кое друго лице, должна е да го врати образецот ТС20 и примерокот од ЕЦД до надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање. При враќање на образецот ТС20, СИПНЦДТ е должна да ги достави сите релевантни информации, по потреба во облик на дополнителни документи, со наведување на: идентитетот на примачот или други вклучени лица; датум и услови на директната испорака на стоката; нејзиниот вид и количина и доколку е потребно, вид на царински дозволено постапување или употреба кои дополнително се определени за стоката.

Доколку нема податоци дека стоката е доставена до одредишната испостава, овластениот примач или било кое друго лице, СИПНЦДТ е должна да изврши проверка во предвидената транзитна испостава во Република Македонија. Ако нема податоци дека стоката е ставена на увид и во транзитната испостава СИПНЦДТ е должна по пополнување на податоците во делот IV да го достави образецот ТС20 до последната предвидена странска транзитна испостава и копија од образецот ТС20 да достави и до надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање заради информирање за моменталната фаза од испитната постапка.

86. Со цел да се избегне или намали потребата од спроведување на испитна постапка во заедничката транзитна постапка, одредишната испостава од Република Македонија е должна без одложување да ги евидентира резултатите од контрола на листовите број 4 и 5 од ЕЦД и листот број 5 да го достави до СИПНЦДТ. СИПНЦДТ е должна најдоцна во рок од осум дена од денот на завршување на транзитната операција да го достави листот број 5 до надлежниот орган во земјата на поаѓање, на адресата за враќање која е наведена во ЕЦД. Доколку во странската појдовна испостава наместо ЕЦД се употребува ТПД, примерокот од истиот се враќа под истите услови, како и листот број 5.
87. Во националната транзитна постапка испитната постапка ја покренува СИПНЦДТ врз основа на добиена информација од појдовната испостава дека одредена транзитна операција не е раздолжена во рок од 30 дена од крајниот рок за ставање на стоката на увид кај одредишната испостава. Испитната постапка се покренува со доставување на образецот ТС20 преку ЕДМС и во хартиена форма. Во одредишната испостава соодветно се применуваат одредбите од точките 80, 81, 82 и 84 од ова упатство, со тоа што рокот за доставување на одговорот до СИПНЦДТ е 28 дена.

V.3.3. Испитна постапка во транзитна испостава

88. Доколку е покрената испитна постапка за транзитна операција во која последната предвидена транзитна испостава се наоѓа во Република Македонија, веднаш по добивање на известувањето од страна на СИПНЦДТ транзитната испостава е должна да провери во својата евиденција дали постои соодветно Известување за транзит ТС10 (во понатамошниот текст: ТС10) кое е поврзано со предметната транзитна операција. По извршената проверка можни се следниве случаи:
- пратката била стварно ставена на увид во транзитната испостава и пронајден е образецот ТС10. Во тој случај СИПНЦДТ го приложува примерокот од образецот ТС10 кон образецот ТС20 и го враќа на надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање;
  - не е пронајден образецот ТС10, ниту било кој друг доказ за ставање на стоката на увид кај предметната транзитна испостава. Во тој случај СИПНЦДТ го враќа образецот ТС20 дополнет со оваа информација до претходно предвидената странска транзитна испостава која е наведена во транзитната декларација или, доколку нема таква транзитна испостава, до надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање.
89. Доколку СИПНЦДТ прими известување за испитна постапка започната во друга странска транзитна испостава и утврди дека во транзитната испостава

во Република Македонија нема податоци за предметното движење, должна е правилно пополнетиот образец ТС20 без одложување да го достави на претходно предвидената странска транзитна испостава или, доколку нема таква транзитна испостава до надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање.

90. Кога СИПНЦДТ го доставува образецот ТС20 на претходно предвидената странска транзитна испостава, еден примерок доставува и до надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање, со цел да го извести за моменталната фаза од испитната постапка. СИПНЦДТ, исто така, го известува надлежниот орган за испитна постапка при поаѓање доколку прими образецот ТС10 од вистинската транзитна испостава до која што го доставил образецот ТС20.

VI. Постапување по спроведена испитна постапка

91. Врз основа на резултатите од спроведената испитна постапка, СИПНЦДТ е должна да утврди дали предметната транзитна операција е правилно завршена и дали истата може да биде раздолжена.
92. Доколку СИПНЦДТ ја раздолжи транзитната операција, истата е должна да го извести главниот обврзник и гарантот ако истите биле вклучени во постапката. Доколку во испитната постапка биле вклучени и други органи (на пример гарантната испостава), СИПНЦДТ ги известува и тие органи.
93. Ако врз основа на спроведената испитна постапка е утврдено дека настанал долг во транзитната постапка и дека СИПНЦДТ е надлежна за наплата на истиот, СИПНЦДТ е должна без одложување да започне постапка за наплата на долгот.

VII. Постапка за наплата на долг

VII.1. Услови, рок и начин на водење на постапката

94. СИПНЦДТ започнува постапка за наплата во моментот кога станува јасно дека транзитната декларација нема да биде раздолжена по редовен пат. Пред да започне со постапката на наплата на долгот, СИПНЦДТ прво треба да испита дали навистина е настанат долг, да го утврди износот на долгот на основа на податоците од појдовната испостава, да го идентификува лицето кое треба да се смета за должник, како и да го утврди органот кој е надлежен за наплата на долгот.

Доколку се утврди дека СИПНЦДТ е надлежна за наплата на долгот, истата е должна да подготви предлог за наплата и истиот да го достави до

Одделението за правни работи, застапување и управна постапка. Пресметката на долгот се врши врз основа на податоците за стоката наведени во транзитната декларација и во приложените документи.

95. Постапката за наплата мора да започне по истекот на рокот од седум месеци од денот кога стоката требало да се стави на увид кај одредишната испостава, независно дали транзитната постапка е спроведена како стандардна или резервна постапка.

Доколку во рамките на испитната постапка или надвор од неа се утврди настанување на долг во транзитната постапка, постапката на наплата може да започне и пред истекот на рокот од седум месеци.

96. По донесувањето на соодветно решение за утврдување на долгот, Одделението за правни работи, застапување и управна постапка по еден примерок од решението испраќа до главниот обврзник, Одделението за гранични и транзитни формалности и до Одделението за наплата на приходи како надлежен орган за наплата на долгот.

Во решението посебно се наведуваат податоци од транзитната декларација, основот за настанување на долгот, фактите кои се утврдени при спроведување на испитната постапка и солидарните должници, доколку ги има, а доколку должникот е лице со седиште надвор од Република Македонија треба посебно да се наведат и податоци за плаќањето (меѓународен број на сметка на банката - IBAN, SWIFT број на македонската банка и број на повикување). Решението се изготвува на македонски јазик.

97. Главниот обврзник, освен со доставување на решение за утврден долг од страна на Одделението за правни работи, застапување и управна постапка, за започнатата постапка на наплата на долгот се информира од страна на СИПНЦДТ преку НКТС со доставување на пораката „Известување за наплата“ (IE035). По започнување на постапката за наплата, декларацијата во НКТС го добива статусот „Во постапка на наплата“.

98. Известувањето за наплата на настанатиот долг се испраќа веднаш по истекот на седум месеци од датумот кога стоката заедно со документацијата требало да биде ставена на увид кај одредишната испостава, со исклучок на случаите кога СИПНЦДТ располага со сите потребни информации за започнување на постапка на наплата пред истекот на овој рок.

99. Во однос на транзитната постапка, настанувањето на долгот може да се утврди и без започнување на испитна постапка, како на пример, доколку

недвосмислено се открие кој ја отстранил стоката од транзитната постапка. Во ваков случај должникот е веднаш познат.

VII.2. Причини за настанување на долг

100. Во транзитната постапка долг може да настане поради следново:

100.1.) Бесправно отстранување на стоката од царински надзор и тоа:

- кога стоката е директно испорачана на лице кое нема статус на овластен примач;
- кражба на стока или губење на стоката во текот на превозот;
- замена на декларираната стока со друга стока;
- отстранување на дел од стоката (недостаток);
- фалсификување на доказот за ставање на стоката на увид во одредишната испостава.

100.2) Неисполнување на обврските коишто произлегуваат од транзитната постапка и тоа:

- нераздолжување на транзитната декларација за која што не може да се утврди каде се наоѓа стоката;
- отстранување на пломбите и претовар на стоката во друго возило без царински надзор или без дозвола од надлежниот царински орган;
- случаите кога имателот на одобрение за поедноставена постапка не се придржува кон условите содржани во одобрението.

100.3.) Непридржување кон условите за ставање на стоката во транзитната постапка и тоа:

- кога овластен испраќач продолжува да ја става стоката во транзитна постапка од неговите простории и откако му е одземено одобрението;
- кога стоката е ставена во транзитна постапка, но нема важечка гаранција (на пример гаранцијата е повлечена или веќе не е важечка);
- овластениот примач става стока во транзитна постапка без пломбирање на возилото или без определување на рок за ставање на стоката на увид во одредишната испостава;
- кога главниот обврзник добил одобрение за поедноставена постапка врз основа на погрешни или нецелосни информации.

VII.3. Причини поради кои не настанува долг

101. Следните причини се смета дека не претставуваат основа за настанување на долг во транзитна постапка:

- целосно уништување или неповратна загуба на стоката како резултат од природата на стоката (на пример природно испарување) или поради несреќа или виша сила;
- пропусти кои немаат значително влијание врз спроведувањето на транзитната постапка, како што е ставање на стоката на увид кај одредишната испостава или кај овластен примач по истекот на рокот за ставање на увид, под услов таа стока навистина да биде ставена на увид, не се ставени пломби, не се следи задолжителниот правец на движење, овластениот испраќач не се придржува целосно кон условите наведени во одобрението како што е неизвестувањето или задоцнето известување на надлежниот царински орган и слично, доколку стоката стварно е ставена на увид на одредишната испостава или кај овластениот примач во непроменета состојба и може да се утврди дека за стоката било одобрено царински дозволено постапување.

Наведените причини нема да доведат до настанување на долг само ако стоката не е бесправно отстранета од царински надзор или непридржувањето кон обврските од транзитната постапка не претставува обид стоката бесправно да се отстрани од царински надзор.

VII.4. Момент на настанување на долг

102. Доколку долгот настане поради бесправно отстранување на стоката од царински надзор или поради непридржување кон обврските од транзитната постапка, за момент на настанување на долгот се смета моментот на случување на овие настани, без оглед на тоа кога овие факти се откриени. Доколку не може со сигурност да биде утврден моментот на случување на настанот, за момент на настанување на долгот ќе се смета последниот ден кога стоката требало да биде ставена на увид кај одредишната испостава.

103. Доколку долгот настанува поради фактот што не се исполнети условите за ставање на стоката во транзитна постапка, за моментот на настанување на долгот ќе се смета моментот во кој што стоката била ставена во транзитна постапка.

VII.5. Должник

104. Главниот обврзник во транзитната постапка и неговиот гарант, се одговорни за плаќање на долгот, без оглед на начинот на неговото настанување. Освен нив, постојат и други лица од кои може да се побара да го платат долгот и тоа:

- доколку се работи за отстранување на стоката од транзитната постапка, како должници можат да се јават сите лица кои учествувале во отстранувањето на стоката и од лицата кои што се стекнале со стоката иако знаеле, или требало да знаат дека стоката била или сè уште е во транзитна постапка;
- доколку се работи за непочитување на обврските кои произлегуваат од транзитната постапка, освен од главниот обврзник, може да се побара долгот да го платат превозникот и примачот кои имаат обврска да ја стават стоката на увид на одредишната испостава, кои, иако знаеле дека транзитна постапка не е завршена, ја прифатиле стоката.

105. При утврдување на должникот не треба да се чекаат резултатите од прекршочната постапка.

106. Доколку главниот обврзник одбие да го плати долгот, тогаш за износот на долгот се известува гарантот. Гарантот се известува истовремено со испраќањето на потсетување до главниот обврзник, доколку не го испочитувал првото барање за плаќање.

107. Кога се бара настанатиот долг да биде платен од неколку должници, тие имаат заедничка и поединечна одговорност. Органот надлежен за наплата може да побара од секој од должниците да го плати целосниот износ на долгот. Должниците ќе бидат известени за износот на долгот веднаш штом долгот ќе биде утврден.

108. СИПНЦДТ е должна, веднаш штом ќе добие потврда од Одделението за наплата на приходи дека наплатата е извршена, податоците од наплатата да ги евидентира во НКТС и да го извести главниот обврзник со испраќање на пораката „Известување за раздолжување“ (IE045).

VII.6. Одредување на надлежниот орган за наплата

109. СИПНЦДТ има клучна улога во процесот на утврдување на органот надлежен за наплата за транзитните операции започнати во Република Македонија и е должна да оневозможи започнување на постапка на наплата на две или повеќе места. СИПНЦДТ мора секогаш да биде консултирана кога некој друг странски орган сака за започне наплата (на пример од земјата во која стоката е остранета од царински надзор) или одлучува, врз основа на информации со

кои располага како резултат на спроведената испитна постапка, дека некој друг странски орган е надлежен за наплата (на пример земјата во која е регистрирано последното „Известување за минување на граница“ (IE118)).

110. Надлежен орган за наплата на долгот е органот од местото во кое настанал долгот или доколку ова место не може да се одреди, тогаш надлежен орган за наплата е органот од местото во кое е утврдено дека стоката е во ситуација во која настанал долгот.

Надлежниот орган мора да се утврди во рок од:

- седум месеци од рокот определен за ставање на стоката на увид во одредишната испостава или
- еден месец по истекот на рокот од 28 дена доколку главниот обврзник доставил незадоволителни или не доставил никакви податоци на барање на СИПНЦДТ.

111. Доколку надлежниот орган за наплата не може да се утврди согласно точка 110 од ова упатство, тогаш надлежен орган за наплата е органот од земјата која е одговорна за последната транзитна испостава која ја испратила пораката „Известување за преминување на граница“ (IE118) или, доколку тоа не е случај, тогаш надлежен орган за наплата е органот од земјата која е одговорна за појдовната испостава.

112. Заради правилно одредување на надлежниот орган за наплата за нераздолжените транзитни операции, сите значајни и корисни информации мора без одложување да се достават до СИПНЦДТ. Надлежните органи за наплата во другите договорни страни на Конвенцијата можат да побараат преземање на надлежноста за наплата со размена на соодветни електронски пораки или при примена на резервна постапка со користење на образецот ТС24 од Додаток 8.2. од Дел VIII на Прирачникот за транзитна постапка (во понатамошниот текст: ТС24).

113. Доколку СИПНЦДТ има податоци за доставено „Известување за поминување на граница“ (IE118) од друга држава или доказ доставен од страна на главниот обврзник за ставање на стоката на увид во друга држава, таа држава треба да ја прифати надлежноста за наплата на долгот.

Исто така, доколку од увидот во НКТС може да се констатира дека последното „Известување за поминување на граница“ (IE118) било евидентирано од страна на транзитна испостава во Република Македонија или до СИПНЦДТ биде доставен доказ дека стоката била ставена на увид во Република Македонија, тогаш СИПНЦДТ треба да ја прифати надлежноста за наплата на долгот, под

услов да нема доказ дека стоката го напуштила царинското подрачје на Република Македонија.

VII.7. Почеток на постапката на наплата од страна на СИПНЦДТ

114. Доколку СИПНЦДТ не е во можност да ја раздолжи транзитната операција, но во НКТС се евидентирани „Известување за пристигнување на стока“ (IE006), „Известување за преминување на граница“ (IE118) или доказ доставен од страна на главниот обврзник за ставање на увид или испорака на стока во друга договорна страна на Конвенцијата, СИПНЦДТ без одложување ќе испрати „Барање за наплата“ (IE150) до надлежниот орган за наплата во државата која се смета за надлежна за наплата на долгот, со цел да се пренесе надлежноста за наплата. Надлежниот орган за наплата во одредиштето може да го прифати или да го одбие барањето.

115. Доколку не е можно да се изврши пренесување на надлежноста на надлежниот орган за наплата во одредиштето со користење на електронската порака „Барање за наплата“ (IE150), пренесувањето на надлежноста се врши со доставување на образецот ТС24.

116. Надлежниот орган за наплата во одредиштето мора да одговори на применото барање со испраќање на пораката „Известување за прифаќање на наплата“ (IE151), со наведување дали го прифаќа или не го прифаќа пренесувањето на надлежноста за наплата на долгот. Прифаќањето на надлежноста се означува со користење на шифрата „1“ за податокот „Прифаќање на наплатата“, а одбивањето се означува со користење на шифрата „0“. Известување за прифаќање на наплата (IE151) се испраќа најдоцна во рок од 28 дена по приемот на барањето.

Доколку барањето за наплата е доставено на образецот ТС24 надлежниот орган за наплата на одредиштето е должен да одговори најдоцна во рок од 28 дена по приемот на барањето со пополнување на рубриката 6 од образецот ТС24.

117. Доколку надлежниот орган за наплата во одредиштето по добиеното „Барање за наплата“ (IE150) односно по приемот на образецот ТС24, не достави одговор во пропишаниот рок од 28 дена, СИПНЦДТ преку националниот координатор за транзит во Република Македонија е должна да го информира националниот координатор за транзит во другата договорна страна, со достава на потребните докази, заради преземање на потребни мерки и активности со цел разрешување на проблемот. Доколку и овие активности не доведат до конечна одлука за место на настанување на долгот во рок од седум

месеци, СИПНЦДТ е должна да започне постапка за наплата на долгот за транзитните операции кои започнале во Република Македонија.

118. Доколку за транзитна операција започната во Република Македонија СИПНЦДТ од страна на главниот обврзник прими доказ за бесправно отстранување на стоката од царински надзор во друга договорна страна на Конвенцијата, СИПНЦДТ без одложување ќе ја испрати пораката „Барање за наплата“ (IE150) или образецот ТС24 до договорната страна која е надлежна за наплата на долгот.

119. За транзитни операции за кои е користен НКТС листата на надлежни органи за наплата во одредиштето е достапна на линкот http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/col/col_consultation_location.jsp?Lang=en, а во случај на користење на резервната постапка се користат податоците наведени во Додаток 8.1 од Дел VIII на Прирачникот за транзитна постапка.

120. Доколку СИПНЦДТ, како надлежен орган за наплата во одредиштето во Република Македонија, од добиените податоци недвосмислено утврди дека за одредена транзитна операција која започнала во друга договорна страна на Конвенцијата настанал долг за време на спроведување на транзитната операција низ Република Македонија (на пример со бесправно отстранување на стоката од царински надзор), должна е да побара од надлежниот орган за наплата при поаѓање пренесување на надлежноста за наплата.

121. Барањето за пренесување на надлежноста за наплата на долгот СИПНЦДТ го доставува до надлежниот орган за наплата при поаѓање со доставување на:

- одговор на „Барањето за испитна постапка“ (IE143) со користење на шифрата „4“ – барање за наплата на одредиштето, доколку веќе била покрената испитна постапка за конкретната транзитна операција или
- „Барање за наплата“ (IE150) кое може да се испрати во било кој момент во текот на транзитната постапка која не е раздолжена или
- образецот ТС24 при спроведување на резервна постапка, со пополнување на рубриката 4б.

Вакви барања можат да бидат доставени до СИПНЦДТ од страна на надлежни органи за наплата во одредиште од било која друга договорна страна на Конвенцијата, за транзитни операции кои се започнати во Република Македонија.

122. Сознанието дека одредена стока е исчезната за време на транзитната постапка или не е ставена на увид во одредишната испостава, без

обезбедување на податоци за местото на бесправното отстранување од царински надзор или местото каде стоката може да се пронајде, не е доволен доказ за преземање на одговорноста за наплата од страна на надлежниот орган за наплата во договорната страна на Конвенцијата која тоа го открила.

123. Доколку СИПНЦДТ во пропишаните рокови не прими доказ за завршување на постапката кој би овозможил раздолжување на транзитната операција и не постои дилема дека истата е надлежна за наплата на долгот, без одлагање иницира постапка за наплата врз основа на податоците за настанување на долгот, местото на настанување на долгот, висината на долгот и должниците.

124. За транзитните декларации за кои не е примена пораката „Известување за пристигнување“ (IE006), ниту пораката „Резултати од контрола“ (IE018), и/или за кои во рубриката „Примач“ од транзитната декларација не се содржани доволно информации за започнување на испитна постапка во одредишната испостава, СИПНЦДТ е должна да покрене постапка за наплата доколку главниот обврзник не достави одговор или пак, не достави доволно информации за започнување на испитна постапка кај одредишната испостава или за раздолжување на транзитната декларација. Во овој случај наплатата ќе започне веднаш по истекот од еден месец после истекувањето на рокот од 28 дена во кој главниот обврзник требало да одговори на барањето за информации.

125. Транзитната декларација за која постапката за наплата треба да започне поради недобивање докази или добивање на недоволни докази од страна на главниот обврзник пред истекот на рокот од седум месеци од датумот кога стоката требало да биде ставена на увид кај одредишната испостава, СИПНЦДТ е должна во НКТС на декларацијата да и додели статус „Се препорачува наплата“. По започнување на постапката за наплата декларацијата автоматски добива статус „Во постапка на наплата“.

126. Во случај кога СИПНЦДТ утврди дека не е надлежна за конкретната наплата, пораката „Барање за наплата“ (IE150) ја испраќа до надлежниот орган за наплата во друга договорна страна на Конвенцијата, независно дали оваа земја била вклучена во НКТС за даденото движење како транзитна или одредишна земја или пак ова движење е сосема непознато за оваа земја.

127. Надлежниот орган за наплата во другата земја може и самостојно да одлучи дека има надлежност за наплата и да испрати порака „Барање за наплата“ (IE150) до СИПНЦДТ. СИПНЦДТ е должна да одговори со пораката „Известување за прифаќање на наплата“ (IE151).

128. По започнување на постапката за наплата, независно од тоа кој орган е надлежен за нејзиното спроведување, надлежниот орган за наплата при поаѓање е должен да ги информира за започнатата постапка на наплата сите засегнати страни кои ги примиле пораките IE001, IE003, IE050 или IE115. Информирањето се врши со испраќање на пораката „Известување за наплата“ (IE063) до сите надлежни испостави и испраќање на пораката „Известување за постапка на наплата“ (IE035) до главниот обврзник. Со пораката „Известување за наплата“ (IE063) надлежните испостави се известуваат дека повеќе не треба да очекуваат пристигнување на транзитно движење со тој РБД.

По испраќање или добивање на пораката „Известување за наплата“ (IE063) веќе не е можно да се разменуваат пораките „Известување за пристигнување“ (IE006), „Резултати од контрола“ (IE018), „Барање за наплата“ (IE150) и „Известување за прифаќање на наплата“ (IE151). Во ваков случај единствено е можна размена на пораките IE144 и IE145 со кои можат да се разменуваат информации помеѓу надлежните органи сè додека не заврши наплатата.

129. Доколку СИПНЦДТ по отпочнувањето на постапката за наплата на било кој начин добие нови докази дека долгот настанал на друго место, должна е на новоутврдениот надлежен орган за наплата во друга договорна страна на Конвенцијата, без одложување, да ги достави сите потребни документи заедно со заверена копија од доказите дека новоутврдениот орган е надлежен за наплата на долгот. Овие докази се доставуваат со образецот Известување за наплата TC25 од Додаток 8.2. од Дел VIII од Прирачникот за транзитна постапка.

130. Новоутврдениот надлежен орган за наплата е должен во рок од три месеци да ја извести СИПНЦДТ дали ја прифаќа надлежноста за наплата на долгот. Доколку во рок од три месеци СИПНЦДТ не добие потврден одговор за прифаќање на надлежноста за наплата, должна е без одложување да ја продолжи претходно започнатата постапка за наплата на долгот.

131. Доколку долгот веќе е наплатен, а дополнитено се утврди дека за наплатата бил надлежен орган за наплата од друга договорна страна и истиот ја изврши наплата, Царинската управа на Република Македонија е должна да изврши враќање на сите наплатени давачки.

132. Доколку наплатата на долгот е извршена од страна на надлежен орган за наплата од друга земја, овој орган е должен да ја извести СИПНЦДТ за извршената наплата со испраќање на пораката „Известување за извршување на наплата“ (IE152). Оваа порака автоматски преку НКТС се доставува до сите испостави кои претходно ја добиле пораката „Известување за наплата“ (IE063).

133. Во случај наплатата на долгот да се извршува од страна на СИПНЦДТ за транзитно движење кое започнало во Република Македонија, истата е должна за извршената наплата да ги извести сите надлежни испостави кои ја добиле пораката „Известување за наплата“ (IE063) со испраќање на пораката „Известување за извршување на наплата“ (IE152).

Доколку наплатата на долгот е извршена од страна на СИПНЦДТ врз основа на преземање на надлежност од друг орган, истата е должна да го извести надлежниот орган за наплата при поаѓање во другата договорна страна со испраќање на пораката „Известување за извршување на наплата“ (IE152).

134. Во случај да има потреба од размена на информации помеѓу надлежните органи истата се врши со користење на пораките „Барање на информација за испитна постапка“ (IE145) и „Информација за испитна постапка“ (IE144), кои можат да се разменуваат во текот на целиот процес на наплата.

Доколку е потребно да се разменат дополнителни хартиени документи истите можат да се испратат по факс, редовна или електронска пошта и сл. директно на контакт лицето наведено во барањето, со јасно повикување на РБД за кое се однесуваат. Хартиените документи се доставуваат заедно со образецот ТС20А.

135. Транзитната декларација мора да се раздолжи во исто време со наплатата на долгот и тоа мора да биде евидентирано во НКТС од страна на СИПНЦДТ. НКТС автоматски го информира главниот обврзник за завршување на транзитната постапка со наплата на долгот со доставување на пораката „Известување за раздолжување“ (IE045).

VII.8. Известување за плаќање на долгот за кој е одговорен гарантот

136. СИПНЦДТ мора да го извести гарантот за нераздолжената транзитна декларација во рок од девет месеци од определениот рок за ставање на стоката на увид кај одредишната испостава, со испраќање на 01.30.31.УП.017.01-ОБ.03.01 Известување за нераздолжена транзитна операција. Копија од известувањето се доставува и до главниот обврзник.

137. Доколку транзитната постапка не е раздолжена во рамките на испитната постапка, СИПНЦДТ во случаи во кои е надлежна за наплата на долгот, во рок од три години од денот на прифаќање на транзитната декларација, мора да го извести гарантот дека од него се бара или би можело да се бара да го плати долгот за кој е обврзан во врска со предметната транзитна операција на 01.30.31.УП.017.01-ОБ.04.01 Известување за обврска за плаќање на долг

настанат во транзитна постапка и барање за доставување на дополнителни податоци. Во известувањето се наведува:

- број и датум на прифаќање на декларацијата;
- име на појдовната испостава;
- име на главниот обврзник;
- износот на настанатиот долг и
- број и датум на решение.

Копија од известувањето се доставува и до главниот обврзник.

138. Известувањата до гарантите од други договорни страни на Конвенцијата се испраќаат на адресите на нивните застапници во Република Македонија.

139. Гарантот ќе биде ослободен од своите обврски доколку не примил едно од известувањата од точките 136 и 137 од ова упатство, во предвидените рокови. СИПНЦДТ е должна да се грижи за навремено доставување на известувањата во рамките на пропишаните рокови. Оваа обврска се однесува само во случаите кога Република Македонија е надлежна за наплата на долгот.

140. Доколку главниот обврзник одбие да го плати долгот по претходно изготвеното решение од Одделението за правни работи, застапување и управна постапка, тогаш Одделението за наплата на приходи како надлежен орган за наплата на настанатиот долг во транзитна постапка ќе побара од гарантот да го плати истиот.

141. Доколку гарантот на прв повик и без приговор не го плати долгот, Одделението за наплата на приходи пристапува кон наплата на долгот со активирање на гаранцијата за транзит.

142. Одделението за наплата на приходи е должно да ја извести СИПНЦДТ за извршената наплата на долгот, независно дали истиот е платен од страна на главниот обврзник или е наплатен од гарантот.

143. Кога гарантот бил известен за нераздолжена транзитна операција и за можноста долгот да биде наплатен од него, по раздолжување на транзитната постапка, било со прифаќање на алтернативен доказ или со наплата од главниот обврзник, СИПНЦДТ го известува гарантот за завршувањето на постапката со 01.30.31.УП.017.01-ОБ.05.01 Известување за завршување на транзитната постапка и платен долг настанат во транзитна постапка.

144. Податоци за гарантниот документ кој е користен во соодветната транзитна операција за која треба да се покрене постапка за наплата, а кои се прифатени

од гарантната испостава во Република Македонија се достапни во Модулот за управување со гаранции.

145. Доколку гарантниот документ бил прифатен од страна на гарантна испостава на друга договорна страна на Конвенцијата, за обезбедување на податоци за гарантот и неговиот застапник во Република Македонија, СИПНЦДТ испраќа Барање за информација за гаранција (IE034) или при примена на резервна постапка го испраќа образецот Барање на адреси ТС30 од Додаток 8.3. од Дел VIII од Прирачникот за транзитна постапка.

VIII. Завршни одредби

146. За транзитните операции кои се спроведуваат со употреба на ТИР карнет, АТА карнет, железнички товарен лист СИМ, манифест, Образец 302 - НАТО сертификат и обрасците кои се применуваат во поштенскиот сообраќај, испитната постапка ќе се спроведува согласно Упатството за спроведување на транзитна постапка број 01-004306/15-0001 од 21.01.2015 година.

147. Ова упатство го применуваат царинските службеници од појдовната, одредишната и транзитната испостава, како и од Секторот за царински систем - Одделението за гранични и транзитни формалности, Секторот за финансиски прашања - Одделението за наплата на приходи и Секторот за правни работи - Одделението за правни работи, застапување и управна постапка.

148. Надлежни за предлагање на измени и дополнување на ова упатство се помошниците директори на Секторот за царински систем, Секторот за финансиски прашања и Секторот за правни работи.

149. Надлежни за вршење на контрола на спроведувањето на ова упатство се раководителите на организационите единици надлежни за постапување.

150. Контрола на спроведувањето на одредбите на ова упатство може да вршат Одделението за внатрешна ревизија и Секторот за професионална одговорност.

151. Секторот за царински систем, во соработка со Секторот за управување со човечки ресурси, е должен веднаш по потпишувањето на ова упатство во рок од 30 дена да одржи обука на определени лица од надлежните организациони единици.

152. Секторот за царински систем задолжително обезбедува објавување на Упатството во Депозитарот на интранет страната на Царинската управа согласно Процедурата за депозитар на документацијата.
153. Сите непосредни раководители се должни со одредбите на ова упатство да ги запознаат вработените во организационата единица со која раководат.
154. Секое постапување спротивно на одредбите на ова упатство ќе биде предмет на утврдување на дисциплинска одговорност.
155. Ова упатство стапува на сила со денот на неговото потпишување со што престанува да важи Упатството за спроведување на испитна постапка и наплата на царински долг во транзит со примена на Новиот компјутеризиран транзитен систем број 01-009289/14-0008 од 30.04.2014 година.

Директор
Наташа Радеска Крстевска

Бр. 01-059986/15-0001
Скопје,

Изработиле: Димче Ациоски
Јовица Кипријановски
Олег Јосифов
Раде Митевски

Одобрил: Офелија Бајо
Согласен: Офелија Бајо

Прилози:

- 01.30.31.УП.017.01-ОБ.01.01 Известување за нераздолжена транзитна операција и барање за доставување на дополнителни податоци;
- 01.30.31.УП.017.01-ОБ.02.01 Известување за применото барање за испитна постапка;
- 01.30.31.УП.017.01-ОБ.03.01 Известување за нераздолжена транзитна операција;
- 01.30.31.УП.017.01-ОБ.04.01 Известување за обврска за плаќање на долг настанат во транзитна постапка;
- 01.30.31.УП.017.01-ОБ.05.01 Известување за завршување на транзитната постапка и платен долг настанат во транзитна постапка.

Упатството го подготви:	Сектор за царински систем
Приматели:	Директор Заменик директор Советник на директорот Помошници директори на сектори Началници на независни одделенија Управници на царинарници
Примерок доставен за:	Интерна/екстерна употреба
Оригиналот се чува во:	Сектор за царински систем Сектор за управување со човечки ресурси Архива